

Iýjek däl, iýjek däl...

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar
написано kitapcy | 21 января, 2025

Iýjek däl, iýjek däl... SATIRIKI HEKAÝATLAR

► Jaýyň çalyş-da göç

Öñrækki ýylda etrap merkezinde ýasaýan biri heserli ejesini okatmaga gum içinden bir porhansumagy getiripdir. «Gün gijikdi, jyn-arwahlaň gezýän wagty boldy, ertir irden gezýän wagty okaýaýyn» diýip, ýaňky porhansumak bir teklibi orta atýar.

Oňa howludaky sekiden düşek ýazyp beripdirler. Ertesi irden görseler ýaňky porhansumagyň ýeri garalyp ýatyrmyş. Düşekçe ýerde, ýassyklar bir ýerde, ýorgan köcedemiş. Hudaý bilsin, nırä sumat boldy. Öye eýesi howsala düşýär. Emma sebäbi belli däl.

Tegelek bir ýıldan soñ hälki ejesini okatdyrjak bolýan bende gum içinde şol porhansumaga duşupdyr-da:

– Yaşuly, nädäýdiň-le? Yüregmiz-ä ýardyň. Näme boldy? – diýip soraýar.

– Han ogul, başga zadyňy bilemok, haýal etmän howlyňy çalyşdajyk göç şo ýerden, mugt bermelem bolsa ýaýdanma. Jaýyň jyn-arwah eýeläpdir. Okamankam özüme erişdi. Okamda ýüzümi ýeňsäme öwürjek boldy – diýip jogap berýär.

Bu ýagdaýyň sebäbi soñ aýan bolupdyr. Yaňky öýüň iki gapdalyndaky howlynyň eýeleri içegen, biri-birine gödek oýunlar edip ýören basdaşlar bolsalar nätjek. Olaryň biri gjäniň birwagty lül-gammar bolup, toýdan gelşine bilmän, dostunyň öýüdir öýdüp porhansumagyň ýatan howlusyna girip, porhansumagy bogmaga başlaýar. Ýorgany başyna büräp demini idili bermän, ýagşyja horlaýar. Porhansumak ýorgan-sorgany bilen howludan okdurylyp, daň atýança yzyny gözlemän gumdan çykýar.

► Gyňyrlyk

Adamsy säher turup, pejiň külüni çykarýar, daşaryk döküp gelýär. 0t ýakýar. Aýaly ýyly ýorganda bugaryp ýatan ýerinden gernip, palllap:

– Kakasy, munça bolanyna görä, kitirem suwdan dolduryp çay oturtsana! – diýýär.

Adamsy bu sözi ýokuş görenden bolup, azgyrylybraga-da murtuna bir sapar tow berip:

– Päheý-de welinim, keýwany han, şonam bilmeýändir öýtdüñmi?!

– diýýär. Aýaly beýle-de ýatan ogluna bakyp:

– Kakaňyň şu gyňyrlygy galman geçjeg-ow – diýýär.

► Şykyrdatma, gynnak!

Öñräkki döwürde obamyzda Orazguly aga diýen ýaşuly bolardy. Çaýhordy. Ajy edip içerde. Özsm nabatsyz içip bilmezdi. Agzyna bir düwür nabat atyp hum çäýnеги boşadýanca şol içer oturardy. Kempiri hem özbaşyna bir çäýnеги demläp, Orazguly aga agzyndaky nabady boşadýanca polotensa bilen basyryp, garaşyp oturandyr.

Orazguly aga çäýnegini boşadyp, agzyndaky eremän galan nabady kempirinw bererdi.

Bir gezek, oglankam, ýadymda:

Gülbossan eje agzyndaky nabady ol owurdynan beýleki owurdyna geçirende, ýeke-täk dişine nabat degip şykyrt etdi. Sonda Orazguly aga:

– Şykyrdatma, gynnak! – diýdi.

► Iýjek däl, iýjek däl!

Soýuz döwründe, gaçgagrak diýmeseň, gurbanlyk edilerdi. Yöne aýat-töwir, dileg etmäge din ugurdan sowatly, namazly, täretli, arymsy adamlar podpolýedediler, gizlinlikdedi.

Goňşy obamyzda elipbiýden şermende, binamazyň biri aýat-töwir edip başlady. Nätjek-dä, garaz, biri «Allahy ekber» diýmeli-dä. Bir sapar gurbanlykda ýaňky ýasama mollasumak erbet aş düşdi-dä. Milletem oň üstünden gülýändir. «Aýat-töwir edip ber» diýýänleriňem yzy üzülenok.

Ahyry ýaňky mollasumak ogluna:

– Oglum, men mellegiň aýagujunda ýatjakdyryn, halys ýaramok. Gelenlere «Kakam ýok» diýip aýdaý diýip tabşyrypdyr. Bir salymdan ogly:

– Kaka, kaka, eşegimiz boşandy – diýip gygyrýar. Kakasy çala eşidip, dograma çagyrylýandyr öydüp:

– Iýjek däl, iýjek däl! – diýip jogap berýär!

Gurbangylyç HYDÝRÖW. Satiriki hekaýalar